

Svenska
Läkaresällskapet

2011-09-30

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Remiss Begreppet standardiserad vårdplan och samverkansbegrepp, Dnr 27796/2011

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är en politiskt och fackligt obunden organisation, som arbetar för förbättrad hälsa och sjukvård med patientens bästa för ögonen.

SLS får avge följande yttrande.

Socialstyrelsen har presenterat ett terminologiskt verk omfattande en enda term. Det kan inte bedömas utan en korrekt begreppsanalys, som då måste inkludera relaterade begrepp ur Socialstyrelsens termbank.

Vård och omsorg

åtgärder och insatser till enskilda personer gällande socialtjänst, stöd och service till funktionshindrade samt hälso- och sjukvård enligt gällande lagar

Vård- och omsorgsplan

dokumenterad plan som beskriver planerade insatser/åtgärder inom *vård och omsorg*

Vårdplan

vård- och omsorgsplan som beskriver hälso- och sjukvård för en enskild patient

Nu tillkommer alltså ännu ett begrepp:

Standardiserad vårdplan

vård- och omsorgsplan som på förhand fastlagts utifrån definierat kunskapsunderlag och som beskriver rekommenderade åtgärder för hälso- och sjukvård för patienter med ett eller flera hälsoproblem

Det pågår ett arbete inom Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) och Europeiska standardiseringskommittén (CEN) syftande till en gemensam standard för kontinuitetsbegrepp inom vården med särskild hänsyn till processororienterad vård (prEN ISO 13940, Health informatics – System of concepts to support continuity in care). Standarden kommer att innefatta begrepp avseende planering av vård, och det finns starka skäl att se hur dessa definieras. Standardförslaget ska sändas på första remiss (ISO CD) under hösten. Tabellen nedan är preliminär, översättningen till svenska är gjord av Svenska Läkaresällskapet för detta remissvar. Det ska dock märkas att några av begreppen finns i den gällande europeiska standarden EN 13940-1 och stämmer med begreppen i förstandardens ENV 13940, som Socialstyrelsen översatte till svenska 2001. Vid definition av ett begrepp på nationell nivå bör hänsyn tas till befintlig standard och pågående standardiseringsarbete.

care plan
statement, based on needs assessment, of planned health care activities in a health care process

standardised care plan template
clinical guideline with in advance formulated schemes for recommended health care activities

uniprofessional care plan
subset of a *care plan* encompassing those foreseen health care provider activities to be performed by one health care professional, or by several health care professionals having the same health care professional entitlement

clinical guideline
set of systematically developed statements to assist the decision of health care actors about health care activities to be performed with regard to health issues in specified clinical circumstances

protocol
clinical guidelines and/or *clinical pathways* customised for operational use

clinical pathway
structured pattern for a health care workflow to be used in *standardised care plans* for subjects of care having similar health conditions with a predictable clinical course

vårdplan
utsago, baserad på behovsbedömning, om planerade hälso- och sjukvårdsaktiviteter i en vårdprocess

standardised vårdplan (-small)
klinisk riktlinje med fördefinierade scheman för rekommenderade hälso- och sjukvårdsaktiviteter

uniprofessionell vårdplan
del av *vårdplan* omfattande de förutsedda professionella hälso- och sjukvårdsaktiviteter som ska utföras av en hälso- och sjukvårdspersonal eller av flera hälso- och sjukvårdspersonal som har samma yrkesbehörighet

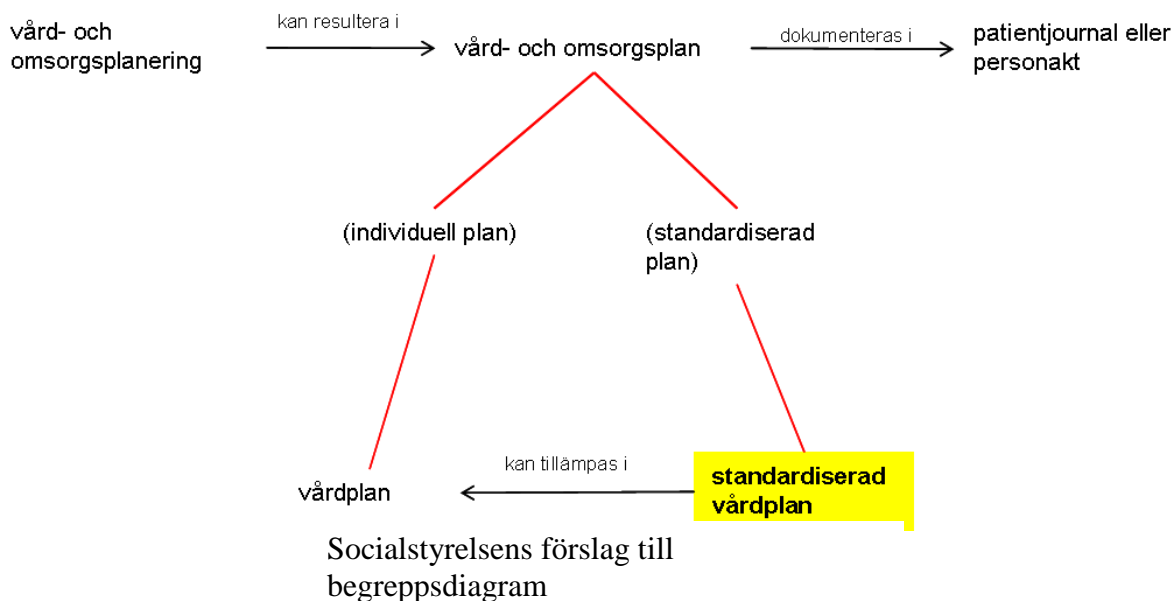
klinisk riktlinje
uppsättning av systematiskt utvecklad information för att bistå i beslut av hälso- och sjukvårdspersonal om vilka hälso- och sjukvårdaktiviteter som ska utföras med hänsyn till hälsoförhållanden under specifika kliniska omständigheter (*i den engelska texten står förmodligen fel: "... decision of ..." borde vara "... decision by ..."*)

vårdprogram
verksamhetsanpassade kliniska riktlinjer och/eller kliniska standardflöden

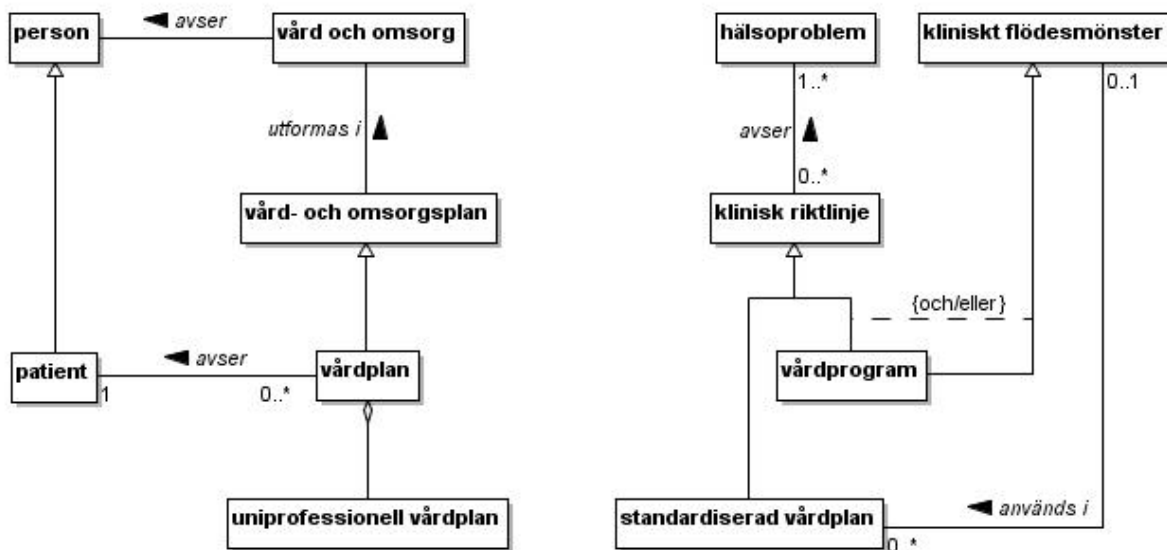
kliniskt flödesmönster
strukturerat mönster för ett arbetsflöde i hälso- och sjukvården att användas i *standardiserade vårdplaner* för patienter som har liknande hälsotillstånd med ett förutsägbart kliniskt förlopp

Av definitionerna framgår att begreppen **vårdplan** och **uniprofessionell vårdplan** avser en enskild patient, medan **klinisk riktlinje**, **vårdprogram**, **standardiserad vårdplan** och **kliniskt flödesmönster** beskriver principer för handläggning av patienter med definierade hälsoproblem men absolut inte enskilda patienter. Socialstyrelsens definition av vård och omsorg refererar till enskilda personer, och en standardiserad vårdplan kan då inte sägas vara en typ av vård- och omsorgsplan.

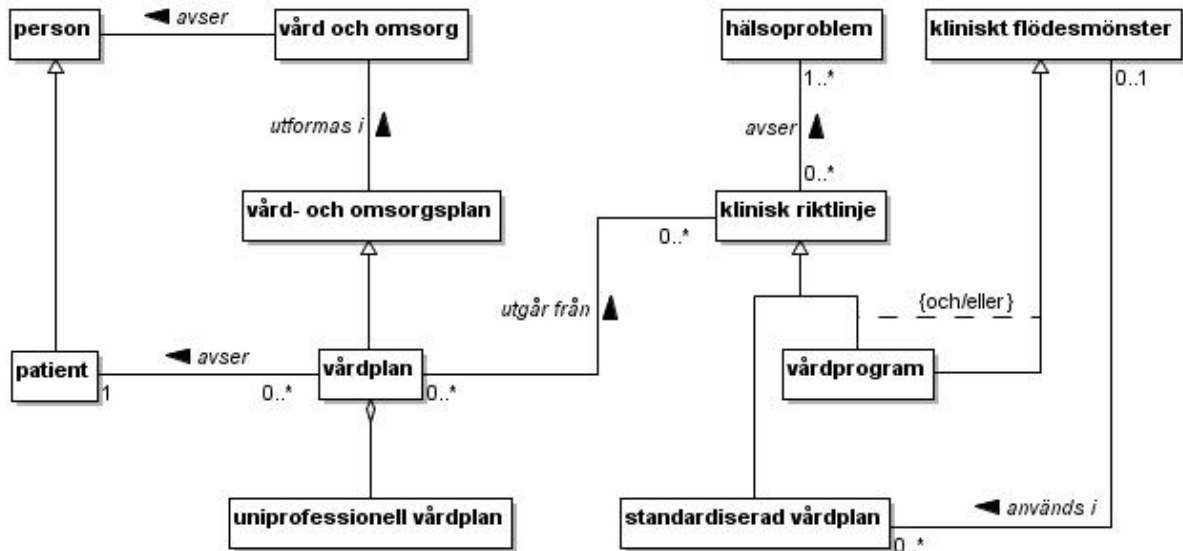
Begreppsdiagrammet som bifogats remissmaterialet är därför missvisande. Standardiserad vårdplan riktar sig enligt diagrammet till en enskild patient eftersom det är en specialisering av vård- och omsorgsplan, som i sin tur beskriver vård och omsorg, något som enligt termbankens definition riktar sig till enskilda personer.

En terminologisk begreppsmodell omfattande begreppen ur prEN ISO 13940 och Socialstyrelsens termbank visar att två olika begreppsgrupper föreligger. Den ena gruppen visar begrepp som relaterar till en enskild person som är patient, den andra begrepp avseende principer för handläggning, såväl föreslagna åtgärder som schema för handläggningen.

Det finns emellertid minst en relation mellan de två grupperna som inte framgår av de befintliga definitionerna. Det är relationen mellan **vårdplan** och **klinisk riktlinje**. Det måste anses vanligt att en vårdplan bygger på kliniska riktlinjer, fast det är inte obligatoriskt och kan därför inte ingå i definitionen (det är inte ett särskiljande kännetecken). Med den lilla kompletteringen ser begreppsmodellen ut så här:

I detta begreppssystem är standardiserad vårdplan och vårdprogram specialiseringar av klinisk riktlinje, vilket gör att relationen mellan vårdplan och klinisk riktlinje också gäller dessa två begrepp. En vårdplan kan alltså utgå från ett vårdprogram, en standardiserad vårdplan eller kliniska riktlinjer.

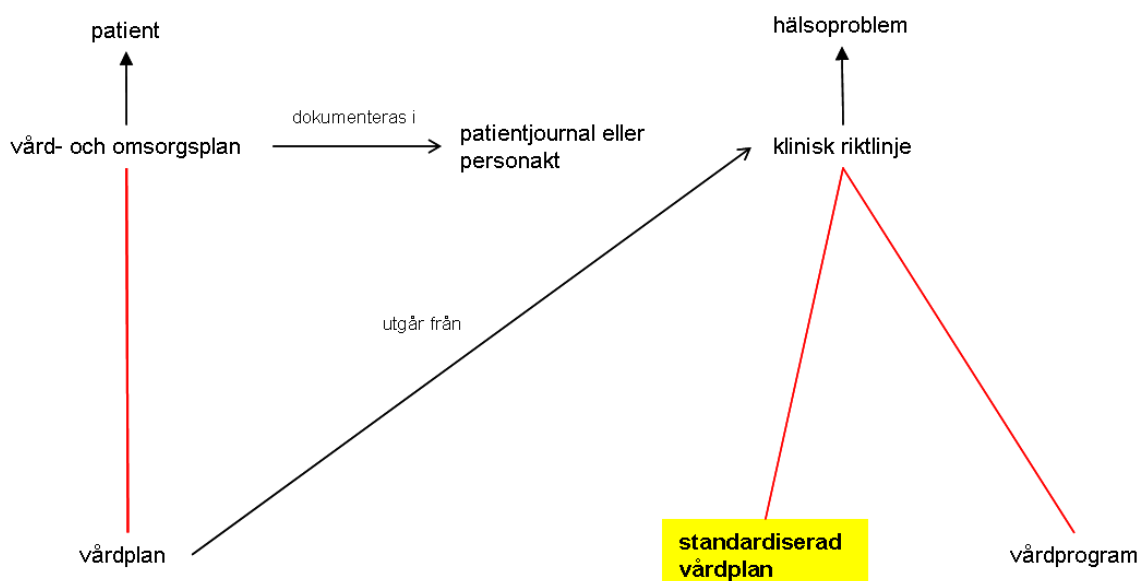
Med hänsyn till att **klinisk riktlinje** inte definieras i Socialstyrelsens termbank föreslås följande definition för **standardiserad vårdplan**:

Systematiskt utvecklad kunskapsbaserad information med fördefinierade scheman för rekommenderade hälso- och sjukvårdsaktiviteter vid specifika hälsoproblem.

Följande kommentar föreslås:

En standardiserad vårdplan används av hälso- och sjukvårdspersonalen som stöd för upprättande av vårdplaner. Medan den standardiserade vårdplanen inte är individriktad utan avser ett eller flera hälsoproblem, kommer vårdplanen att rikta sig till en enskild patient. Om den standardiserade vårdplanen utformas som mall för vårdplaner kommer den att underlätta effektiv processorienterad dokumentation och datainsamling för uppföljning.

Förslag till begreppsdiagram:

Till detta ska läggas till att deltagare i den svenska standardiseringsorganisationens tekniska kommitté 334, hälso- och sjukvårdsinformatik, kommer att beredas möjlighet att avge svar på den kommande remissen avseende prEN ISO 13940. I samband därmed kan definitioner i Socialstyrelsens termbank behöva ses över, bland annat definitionen av vårdprogram.

För Svenska Läkaresällskapet

Stockholm den 30 september 2011

Margareta Troein Töllborn
Ordförande

Magnus Fogelberg
Ordförande, Kommittén för
Medicinsk språkvård